

רמתים צופים לר"ש משינאווי – סימן א' מערכת רבי בונם מפשיסחא

[לד] בעת נתראיתי לפניו ז"ל בפעם ראשונה אחר חג הפסח, שאל אותי אם בן תורה אני, ולא השבתי לו כלום. אז אמר לי יודע אני, ויש לי סימן על זה. ואמר לי חידוש, בחושן משפט סימן מ"ט (ס"ב) הקשו הסמ"ע והש"ך על הטור דסבירא ליה 'עדין בחתומיו זכין לו', על מה שכתב הטור שצריך שהעדים יכירו שם המלוה גם כן, כי שמא אינו זה המלוה האמיתי, עיין שם יט.

ותירין אדמו"ר ז"ל דהנה בעירובין (פ"ז משנה יא) 'נותן אדם מעה לחנווני ולנחתום כדי שיזכה לו עירוב', וחכמים אומרים לא זכו לו מעותיו^{כו}, וביאר התוספות יום טוב שם, דאף לחכמים אם כיוון הנותן שיזכה על ידי אחר שיזכה בשבילו וכו', או נתכוון החנווני ככל חוקת העירוב, קנה העירוב, אלא מחמת ששניהם לא נתכוונו בענין הזיכוי, והיה דעתם שבמעשה לבד יקנה הנותן, ולכך לא קנה העירוב, עיין שם, דכיון דמעות אינן קונות אינו נקנה במעוה. ולפי זה לא קשה קושיא הנ"ל, דהנה כשהמלוה והלווה כאן ומסר שטר להמלוה, בודאי אין צריך לשום זכיה כלל, כיון שהמלוה לוקח השטר לידו תיכף בשעת כתיבה, ונמצא העדים אינם מגלים דעתו לזכיה. ואם אחר כך יתן השטר ליד אחר ששמו כתוב בשטר, והיה מוקדם^{כו}, כיון שלא היה מעולם כאן בשטר זה שום זכיה, והוי ממש כמו בעירוב, מחמת שסברו שאין צריך לזכיה משום שמעות קונות, אינו מועיל. כמו כן בזה, שסברו שאין צריך לזכיה מחמת שלוקח תיכף השטר, לא היה בדעתו לשום זכיה.

ומזה הפשט יכולים להביט בקוויטל לידע הכל כדרך הצדיקים הגדולים. וסיים, ודבר קל הוא בקוויטל, אלא אף בשם לבד יכולים לידע הכל בלא קוויטל כלל. עד כאן דבריו הקדושים^{כו}.

ועתה שים לבך ודעתך לדברים האלה, כי על פי סוד הם כדרכו בקודש, ועצות עמוקות לגשת אל עבודת הקודש, ואיש תבונות ידלנה ממים עמוקים נחלי אמונה^{כו}. ולא יכולתי להתאפק מלרשום לי לזכרון, ללמוד ולדעת האיקן להתדבק בצדיקים, כמו שאמרו חז"ל באבות (א, ד) 'והוי שותה בצמא את דבריהם'. לכאורה כל השותה הוא ודאי בצמא, כי כל תקוותינו הם הצדיקים שבדור, שמזכים לנו כל השפעות טובות וקדושה, וזוכים בשביל כל ישראל כל הטובות הן בעולם הזה והן בעולם הבא, על כן צריך להיות דבוק להצדיק בכל לבו ונפשו, וזה צריכים אנו להאמין באמונה שלימה, שעל ידי הצדיקים שבדור אנו חיים וקיימים, וכאשר מבינים זאת, בודאי הם צמאים לשמוע דבריו הקדושים, כמו הצמא למים שהאש הטבעי בוער בו, כן ראוי שתבער בו אש מנשמתו, ולשמוע דברי הצדיק, אז יכנסו הדברים בלבו ויעשו בו רושם. מה שאין כן אם דביקותו להצדיק בדרך קרירות, וכל שכן חס ושלום אם יש לו איזהו הרהור על הצדיק יסוד עולם, ועל כל פנים אינו צמא לדבריו, לא יתפעל מדבריו הקדושים, ואינו זוכה בזכויות הצדיק, כיון שיש לו הרהור שאין צריך בדוקא להצדיק שיזכה אותו.

ובל זה נרמז בדין הנ"ל, שאם אין החנווני מכוון לזכותו, או להיפוך שסובר שאין צריך לזכיה כלל, אינו מועיל לו כל הזכויות של החנווני, כמו שכתב התוס' יום טוב הנ"ל. וחלילה וחס אם אומר 'מה אהני לן רבנן', שאמרו בסנהדרין (טז): שהוא אפיקורס גמור רחמנא ליצלן. ועל כן העיקר הוא להיות דבוק לצדיקים, ועל ידי זה יהיה דבוק בכלל ישראל, ויקיים בנו יומי כעמך ישראל וגו' [גוי אחד בארץ]^{כו}.

וזה נרמז בדין 'עדין בחתומיו זכין לו', כי השמים והארץ הם העדים, וכן הצדיקים וכל העולמות הקדושים חותמין זכותן של ישראל כידוע, וזוכין כל השפעות טובות וקדושות לישראל, ולא תאונה אליו רעה וסיטרא אחרת רחמנא ליצלן. ועוד נרמז, כי כל האיברים הם העדים כידוע, והעיקר הוא הברית החותם הקדוש, והוא סיומא דגופא^{כו}, וזה 'עדין בחתומיו זכין לו'^{כו}, ובה תלוי כלל הזכויות מראשית ועד אחרית, ודי למבין:

שולחן ערוך חו"מ סי' מט

ב^כ צריך שיכירו העדים^כ ששם המלוה * פלוני בר פלוני^{כו} ובשטר המכר^כ שם המוכר ובשובר שם המלוה והמלוה^כ ואם שטר המלוה הוא^כ בלא קנין צריכים להכיר אף שם המלוה ואם אינם

סמ"ע שם ס"ק ג'

וכבר כתבתי בסימן ל"ט [סקל"ט] דזה לא יתכן להרא"ש [ב"מ פ"א ס"י מ"ט] והטור [סימן ל"ט סעיף כ"ג] וסיעמיהו דס"ל דעדים צתוממיהו זכין להמלוה, וא"כ גם צטטר לית ציה קנין לית ציה משום מוקדם, ואפ"ה כתב הטור דצריך להכיר גם שם המלוה והלווקא. וא"כ ע"כ צ"ל